

TÁJÉKOZTATÓ

Sárospatak városban a foglalkoztatás helyzetéről, a munkanélküliség alakulásáról

A Sárospataki Járás Budapesttől 270 km távolságra, észak-keletre, az Alföld és a Zempléni-hegység találkozásánál, a Bodrog folyó két oldalán helyezkedik el. A járás központja Sárospatak, amelyhez 16 település tartozik. A munkaügyi kirendeltség illetékessége 2013. július 1-ét követően megegyezik a járás illetékességi területével.

Sárospatak és vonzáskörzete jelentős iparral nem rendelkezik és jelenleg sem rendelkezik, a gazdaság súlypontja – a térség természeti adottságaiból adódóan – a szőlő- és bortermelés, valamint a turizmus-vendéglátás. Hagyományosan nagy szerepe van a mezőgazdasági tevékenységnek, részaránya közel 10. A térség gazdaságában működő vállalkozások jellemzően a kis- és középvállalkozások kategóriájába sorolhatók.

A szőlő-bor ágazatban több komoly tőkével rendelkező gazdasági társaság működik, amelyek jelentős beruházásokat hajtottak végre az utóbbi években. Ezek főként az ültetvénytelepítésben és korszerű borászati technológiákban öltöttek testet, és jelentős foglalkoztatási vonzatuk nem volt. Ugyanakkor a hagyományos növénytermesztés és állattenyésztés komoly jövedelmezőségi problémákkal küszködik, csakúgy, mint a korábban jól prosperáló textilipar.

A viszonylag kedvezőtlen közlekedési feltételek és infrastrukturális hiányosságok miatt a befektetőknek nem jelent célterületet a térség. Jelentős gond továbbá az is, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű szakképzett munkaerő. Magas az alacsony végzettségű álláskereső aránya.

Térségünkben az egyéni és társas vállalkozások száma 1600-1700 között mozog. A foglalkoztatás döntően Sárospatakon valósul meg. A működő vállalkozások zöme 50 fő alatti (1350), az 50 és 250 főt foglalkoztató cégek száma alacsony (270), 250 fő felett foglalkoztató cég nem található a térségben.

Jelentősebb munkáltatók:

Mezőgazdaság:

Dózsa Mezőgazdasági Zrt. Kenézlő	100-120 fő
Geo-Milk Kft. Sárospatak	90-120 fő
Tokaj-Oremus Kft. Tolcsva	50-70 fő
BIOFARM Kft.	20-40 fő
Megyer Zrt.	20-40 fő

Ipar:

Feldolgozóipar:

Pataki Ruhaiipari Rt. Sárospatak	100-120 fő
Grega Kft. Sárospatak	20-40 fő

Gépipar:

BOSS Hungária 2006 Kft. Sárospatak	150-180 fő
FERRO-TOOL Rt. Sárospatak	20-50 fő
FRAISA Kft. Sárospatak	70-90 fő
RUBIKON-TEXT Kft. Sárospatak	20-30 fő
Technometall Kft. Sárospatak	20-30 fő
Elga-Zár Kft. Olaszliszka	20-30 fő
SÁRGÉPSZER Kft. Sárospatak	20-30 fő
RUFÉM Kft. Bodrogolaszi	30-50 fő
PEFORG Bt.	10-15 fő

Egyéb ipar:

Kék és Társai Kft. Sárospatak	25-50 fő
Sárospataki Kerámia Kft. Sárospatak	25-50 fő
DYNAMIS Kft.	10-15 fő

Élelmiszeripar:

Norpan Kft. Sárospatak	20-30 fő
Sárospatak Hungária Kft. Sárospatak	15-50 fő
Borsa Hungary Kft.	5-10 fő

Építőipar:

ÉPSZER Zrt. Sárospatak	80-100 fő
DOPEX Kft. Sárospatak	10-50 fő
Weinberg-93 Kft. Sárospatak	30-60 fő
PJ Centrál Bau Kft.	5-10 fő

Kereskedelem, vendéglátás:

FOR YOU 2. Kft. Sárospatak	40-60 fő
Kispatak 2000 Kft. Sárospatak	100-170 fő
Zemplén Idegenforgalmi Kft. Sárospatak	50-100 fő
Ajtai és Társai Kft. Sárospatak	10-25 fő
Bömbi 1948. Kft. Sárospatak	10-25 fő
Vár Vendéglő-94 Bt.	5-10 fő
Zempléni Huszár Kft.	5-10 fő

A munkaerő mobilitását rontják a magas közlekedési és lakhatási költségek, fokozva a várostól távoli településeken élők hátrányát. Közel 1 % népességfogyás jellemző, amely a gazdasági stagnálást, a prosperitás hiányát jelzi. A népességfogyás nagyobb részt az elvándorlásból adódik, amely főképp a fiatalok körében ölt nagyobb mértéket.

2012. évben a kistérség gazdasági helyzete jelentősen nem változott. A gazdasági válság mélypontján túljutva, a piaci pozíciókban némi javulás volt megfigyelhető, főként a fémfeldolgozás-fémmegmunkálás területén.

A kereskedelem területén kialakult foglalkoztatási szint várhatóan stagnálni fog, mivel csökken a fogyasztás, illetve a vásárlóerő. Az utóbbi évek kereskedelemfejlesztései némileg növelték a foglalkoztatási szintet az ágazatban, de számottevő mértékkel nem bírnak.

Ipari fejlesztések területén a svájci tulajdonú FRAISA Kft. hajtott végre jelentős fejlesztést, amelynek főképp a kvalifikáltabb munkaerőt érintő foglalkoztatási vonzata volt.

Évente kb. 500 - 600 munkaadóval tartunk rendszeres kapcsolatot. A vállalkozások jellemzően a kereskedelem, fémfeldolgozás, építőipar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, textiláru gyártása és a lakossági szolgáltatások valamelyik területén működnek.

Munkáltatói kereslet mutatkozott a kereskedelem és a vendéglátás területén konyhalány, pultos, bolti eladó, szakács, vendéglátó eladó, pincér, árukezelő, pénztáros, pék; különböző vas- és fémipari munkakörökben lakatos, forgácsoló, ablakgyártó, rugókészítő; az építőipar területén építőipari segédmunkás, kőműves, festő és mázoló, víz-, gáz- és központi fűtés szerelő, nehézgépkészítő, kőfaragó, asztalos, ács-állványozó, kubikos, burkoló, villanyszerelő; a mezőgazdaságban állattenyésztő, mezőgazdasági gépjavító, fakitermelő, traktorvezető, kertész, juhgondozó, motorfűrész-kezelő, zöldségtermesztő, révész, növénytermesztő; továbbá szociális gondozó, takarítónő, édesipari termékgyártó, általános karbantartó, kerámiakészítő, cipész, családgondozó, autóbuszvezető, autószerelő, üdülőgondnok, szociális segítő, tehergépkocsi-vezető, éjjeliőr, dajka, anyagbeszerző, rakodómunkás, műanyagtermék-gyártó, biztonsági őr, közterület-felügyelő, épületgondnok, targoncavezető, kézicsomagoló, laboráns, varrónő munkakörökben.

Adminisztratív és irányítói munkakörökben: pedagógiai asszisztens, adatrögzítő, adminisztrátor, munkaszervező, kereskedelmi asszisztens, könyvelő, logisztikai ügyintéző, oktatási asszisztens, óvónő, fatelepvezető, sportszervező, számviteli előadó, újságíró, idegenforgalmi ügyintéző, pénzügyi ügyintéző.

Közszféra és intézmények:

A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be az önkormányzat és intézményei, a szociális intézmények, valamint az önkormányzat Kommunális Szervezete. Az állandó köztisztviselői, közalkalmazotti létszám mellett nagy számban foglalkoztatnak közmunkásokat. Sárospatak városban 6 projekt keretében 162 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség a tárgyévben 8 órás foglalkoztatással átlagosan 10 hónapos időtartammal, 6-8 órás hagyományos közfoglalkoztatásban 122 fő vett részt átlagosan 5 hónappal.

Civil szervezetek (alapítványok, egyesületek, közhasznú társaságok):

Az állam vagy az önkormányzat által fel nem vállalt, közfeladatok ellátására létrejött társulások. Mivel még erőtlén a civil szféra, ezért nagyobb létszámot nem képes foglalkoztatni.

- Zempléni Családokért Alapítvány
- Sárospataki Népfőiskolai Egyesület
- Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete
- Sárospataki Munkanélküliek Egyesülete.

Szolgáltatás, kereskedelem:

A szolgáltatásban és a kereskedelemben a magánszféra vált meghatározóvá. Itt található a legtöbb magánvállalkozó, és jelentős a foglalkoztatottak száma is.

Elterjedt a városban a szállásadás a város idegenforgalmi nevezetességeinek köszönhetően. A vendéglátó tevékenység is jelentősnek mondható, a megvalósult fürdőfejlesztés várhatóan az idegenforgalom további fellendülését hozza.

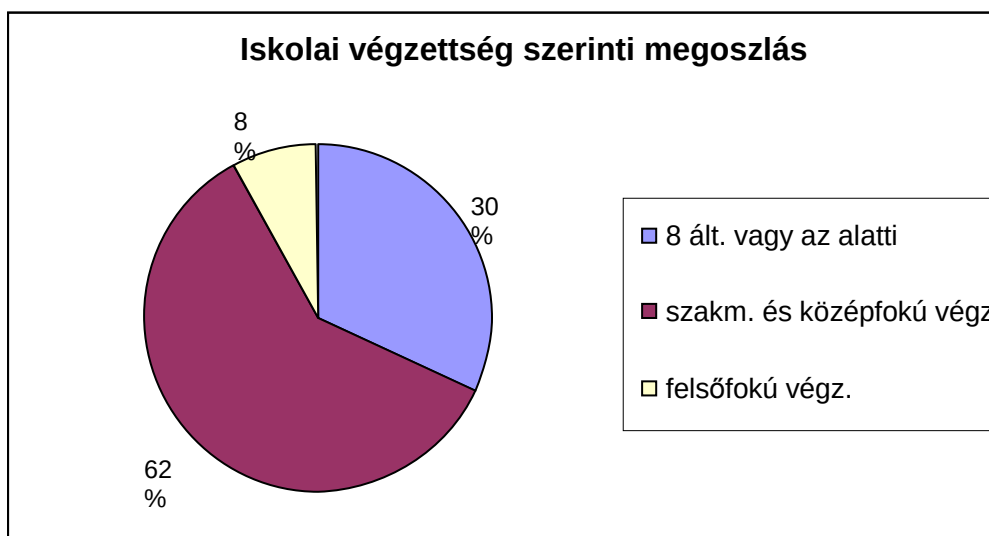
Munkavállalók:

Városunkban az elmúlt évekhez viszonyítva csökkent az álláskeresők száma.

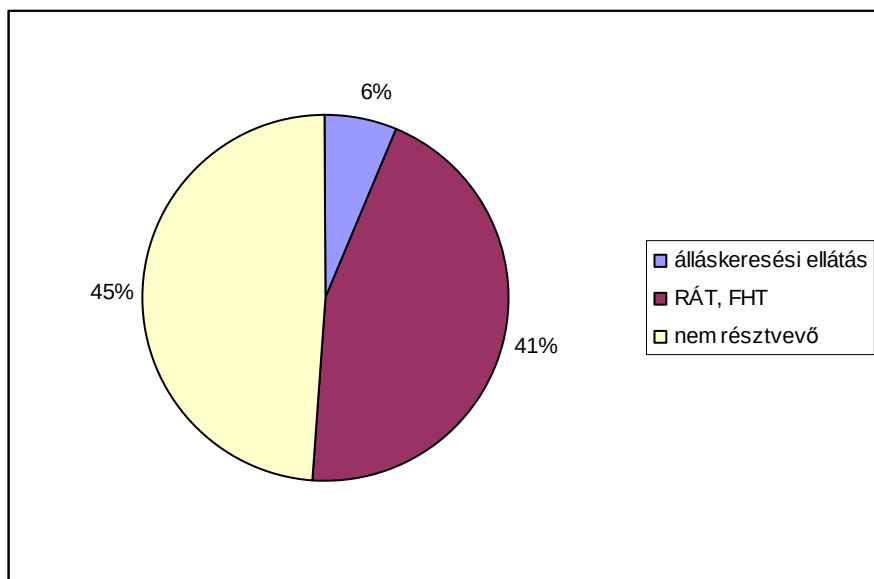
A 2013. májusi zárás adatai szerint Sárospatakon az összes regisztrált álláskereső száma 713 fő volt, ami 181 fővel kevesebb a 2012. év végénél.

Iskolai végzettségük szerint 8 általános vagy az alatti 214 fő (30 %), szakmunkás és középfokú végzettségű 441 fő (62 %), felsőfokú végzettségű 57 fő (8 %)

Álláskeresési ellátást 89 fő (10 %), rendszeres szociális segélyt 0 fő (0 %), RÁT, FHT 357 fő (41 %), nem résztvevő álláskereső 417 fő (49 %).

Regisztrált munkanélküliek számának évenkénti összehasonlítása ellátási forma szerint Sárospatak városban:

Év	Nyilvántartott összesen	Tartós álláskereső	Járadék típusú ellátás	Álláskeresési segély	Rendelkezésre állási támogatás	Rendszeres szociális segély	Munkaerő népesség	Relatív mutató (%)
2010.	944	287	147	114	337	46	9244	10,27
2011.	801	188	149	9	238	0	9096	8,81
2012.	893	259	108	10	372	0	8962	9,96
2013. 05.20.	712	267	44	9	323	0	8852	8,04

A foglalkoztatási szint növelése érdekében tett intézkedéseink:

- munkaerő közvetítés
- foglalkoztatás bővítés támogatása (munkaerő-piaci programok) dec. FA, TÁMOP
- közfoglalkoztatás támogatása (START, hagyományos)
- humán erőforrás fejlesztés (képzés) TÁMOP, dec. FA
- munkahelymegőrzés támogatása dec. FA, OFA, KÖFA
- munkaerő-piaci szolgáltatások (álláskeresési technikák, preventív FIT, pályaválasztás, stb.

Munkaerő közvetítés:

Kirendeltségünk egyik legfontosabb feladatának tartjuk a munkaerő közvetítést. 2012. évben a közvetítések száma 2836 volt, amelyből 2206 (78 %) volt sikeres. Jellemzően a létrejött munkaviszonyok 80 %-ához kapcsolódott valamilyen támogatás, 20 %-a támogatás nélkül jött létre.

Foglalkoztatás bővítés támogatása:

Azok a munkáltatók, akik vállalják pályakezdő fiatalok vagy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetűek (tartós munkanélküliek, GYES-ről, GYED-ről visszatérők, alacsony iskolai végzettségűek) foglalkoztatását, foglalkoztatási támogatást vehetnek igénybe. Háromtól 12 hónap időtartamra kérhetik a bér és járulékaik 50 % - os megtérítését. Ugyanezt a célt szolgálják a Társadalmi Megújulás Operatív Programok (TÁMOP 1.1.2, TÁMOP 1.1.3) is.

2012-ben 154 munkavállaló foglalkoztatását segítettük elő ezzel a támogatási eszközrendszerrel, amelynek keretében 61 mFt-ot fizettünk ki támogatásként.

A 2013. év első öt hónapjában, ebben a konstrukcióban 120 fő létesített munkaviszonyt 14,1 mFt támogatással.

Közfoglalkoztatás támogatása:

Városunkban az elsődleges munkaerőpiac nem kínál foglalkoztatási lehetőséget az álláskeresőknél jelentős részének. Számukra hosszú évek óta a közfoglalkoztatás keretében tud az önkormányzat intézményein keresztül munkalehetőséget biztosítani.

A közfoglalkoztatás az elmúlt két évben jelentős változásokon esett át. Előtérbe került az értékteremtés, olyan önkormányzati feladatok vállalása, amivel termékeket állítanak elő, szolgáltatásokat végeznek. A programok tervezése, kivitelezése az önkormányzatok feladata, melyet a Belügyminisztérium koordinál és finanszíroz a munkaügyi szervezeten keresztül. Az értékteremtő programokhoz biztosított a megvalósításhoz szükséges eszköz- és anyagköltség, valamint a bérek és járulékok költsége is.

Sárospatak város élt a lehetőséggel, az önkormányzat vezetői felismerték jelentőségét és különböző programokat indítottak, amelyek nagymértékben hozzájárultak a foglalkoztatottság növeléséhez.

2012-ben a START programokban 162 fő vett részt 172 mFt támogatással, 2013-ban számuk 259 fő és 316,7 mFt támogatás.

A START programokban zöldséget termelnek, amelyet a közétkeztetésben használnak fel, a közutak javítását, kátyúzását végzik, felszámolják az illegális hulladéklerakókat, rendbe teszik a Bodrog partot, önkormányzati intézmények karbantartását végzik, belvízelvezető árkokat, járdákat burkolnak a maguk készítette betonelemekkel.

A START mintaprogramok mellett továbbra is működik a hagyományos közfoglalkoztatás, ahol jellemzően 6 óra keretében tudnak munkát vállalni az önkormányzatoknál és intézményeinél az álláskeresőknél. 2012. évhez képest jelentősen változott a foglalkoztatottak

száma, 122 fő helyett 55 fő került ebbe a foglalkoztatási formába, ami azt mutatja, hogy az értékteremtő START programok kerültek előtérbe.

A közfoglalkoztatás azonban nem lehet cél, csak eszköz. Eszköz a munkanélküliség csökkentésére és a humánerőforrás potenciáljának megtartására (a képzéseken keresztül, lásd: mezőgazdasági képzés), fejlesztésére. A programok résztvevői megtartott munkavégző képességüknek köszönhetően nagyobb eséllyel tudnak állást keresni és helytállni a versenyszférában.

START mintaprogramok közfoglalkoztatási adatai:

Programok	2012. évi költség mFt	fő	2013. évi támogatás mFt	fő
Belvíz I.	16,7	20		
Belvíz II.	13,3	10		
Illegális hulladéklerakó megszüntetése	1,5	6	61,5	58
Közút	15,6	20	68,9	55
Mezőgazdaság I.	59,7	50	59,7	50
Mezőgazdaság II.			32,8	20
Téli – egyéb I.	36,3	50	66,9	52
Téli – egyéb II.			12,8	12
Közszolg. Nonprofit Kft.	7,9	6	14,1	12
Ö s s z e s e n	171,0	162	316,7	259

Hagyományos közfoglalkoztatás:

Intézmények	2012. évi támogatás eFt	fő	2013. évi támogatás eFt	fő
A Művelődés Háza	2.292	7	722	3
Gondozási Központ	880	3	655	3
Vay M. Református Szakképző Iskola	1.486	5	655	3
Sárospataki Közszolg. Nonprofit Kft.	12.090	73	3.408	14
Örömhírvétel Görögkat. Óvoda			445	2
Görögkatolikus Egyház			218	1

Carolina Óvoda	1.047	4	655	3
Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma	1.011	1	1.311	6
Sárospataki Torna Club			223	1
Klebelsberg Intézményfenntartó Közp.			2.966	15
Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény	150	1	267	1
Városi Rendelőintézet	256	1	496	2
SIDINFO Kft.			268	1
Kommunális Szervezet	1.315	4		
Árpád Vezér Gimnázium	3.503	11		
Farkas Ferenc Műv. Isk.	813	3		
II. Rákóczi F. Ált. Iskola	2.471	9		
Ö s s z e s e n :	27.314	122	12.289	55

Humánerőforrás fejlesztés, munkaerőpiaci-képzés:

A nyilvántartott álláskeresők képzését fontosnak ítéljük és próbáljuk egyfelől korrigálni az iskolarendszerű képzés hiányosságait és harmonizálni azt a munkaerő-piaci igényekkel, másfelől a megszerzett tudással értékesebbé tenni őket, mint potenciális munkavállalókat az elsődleges munkaerőpiacon.

A 2012. évben Sárospatakon megvalósult munkaerő-piaciképzéseinken 141 fő vett részt, az alábbi területeken:

- Angol alapfok + ECDL	11 fő
- Fogyóelektródás hegesztő	16 fő
- Szerkezetlakatos	16 fő
- Ács, állványozó	14 fő
- Szociális gongozó	4 fő
- Ápolási asszisztens	1 fő
- CE+GKI	1 fő
- Fakitermelő	1 fő
- Gyógynövénytermesztő	16 fő
- C+CE+GKI	3 fő
- Kazánkezelő	15 fő
- Alapfokú német	8 fő
- TB ügyintéző	12 fő

- Központifűtés- és gázhálózat szerelő	2 fő
- Targoncavezető	1 fő
- Tisztítás-technológiai szakmunkás	2 fő
- Kisgyermekgondozó	1 fő
- Pincér	1 fő
- Honvédségi C+GKI	1 fő
- Mezőgazdasági munkagépkezelő	15 fő

2013. évben az eddig eltelt időszakban az alábbi képzésekbe kapcsolódtak be álláskeresőink:

- Ács-állványozó	2 fő
- Győri pilot	2 fő
- Középfokú angol	3 fő
- Pincér	2 fő
- Női szabó	16 fő
- TB ügyintéző	1 fő
- Földmunkagép kezelő	2 fő
- Alapfokú angol	1 fő
- Szakács	1 fő
- Gombatermesztő	15 fő
- CNC Mc	1 fő
- Pénzügyi, számviteli ügyintéző	4 fő
- Alapfokú német+ECDL	11 fő
- Gépbeállító	15 fő
- GKI autóbusz + tehergépkocsi	1 fő

2013. második félévében tervezzük még indítani az anyagi lehetőségink függvényében a következő tanfolyamainkat:

- Víz, csatorna, közmű	16 fő
- Alapfokú angol + ECDL	12 fő
- Gépbeállító	1 fő
- Kisgépkészítő (fűkasza, kistraktor)	16 fő
- CNC gépkészítő	16 fő
- Takarító	16 fő

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

Kirendeltségünkön a sárospataki lakosoknak az alábbi szolgáltatásainkat tudjuk megajánlani:

- álláskeresési technika oktatása
- álláskereső klubfoglalkozás
- munkaerő-piaci információk nyújtása
- munkavállalási tanácsadás
- pályaválasztási és pályakorrekciós tanácsadás
- impulzusfoglalkozás
- reintegráló tréning

Ezen kívül Foglalkozás információs tanácsadással (FIT) is foglalkozunk a kirendeltségen, amelynek elsődleges célcsoportjai az általános iskolás és középiskolás végzős tanulók, célja pedig a prevenció, a munkanélküliség megelőzése.

Folyamatosan érkeznek hozzánk csoportok a helyi általános iskolákból, valamint az Árpád Vezér Gimnáziumból, a Vay Miklós Református Szakképző Iskolából, és a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumából is.

Sárospatak, 2013. június 18.

Baranyi József
kirendeltségvezető

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

/2013. (VI. 28.) KT.

h a t á r o z a t – t e r v e z e t e

Sárospatak városban a foglalkoztatás helyzetéről, a munkanélküliség alakulásáról

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete tárgybani tájékoztatót megtárgyalta és azt tudomásul vette.

Köszönetét fejezi ki a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Sárospataki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége vezetőjének és munkatársainak a végzett munkáért.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

K. m. f.

dr. Vitányi Eszter
jegyző

Aros János
polgármester